

Seniorbladet

Organ för Arbetsmiljöseniorerna, Seniorföreningen vid
Arbetsmiljöverket och Arbetslivsinstitutet.

Nr 1, 2018

Redaktör: Arne Stråby

E-post red: arne.straby@telia.com

Kommande aktiviteter inom Arbetsmiljöseniorerna

Thielska galleriet

Utställningen Helga Henschen

Datum: Onsdag 17 januari kl 14-15

Buss 69 till Blockhusudden.

Anmälan till Yvonne Göpel, E-post
yvonne.gopel@gmail.com 0706465973

Strindbergsmuseet

Datum: Onsdag 7 februari kl 13.00

Drottninggatan 85

Anmälan senast 30 januari till:

Mudite Krasts mudite_hk@hotmail.com
Tel 08-752 63 34.

Årsmöte

Datum: Torsdag 8 mars kl 11.00

Plats: Arbetsmiljöinspektionen, Drottning-
holmsv 37. Anmälan senast den 2 mars
till: kerstin.wahlberg@telia.com 070-
4838625

Spionvandring på Armémuseum

Datum: Torsdag 5 april kl 15.00

Armémuseum, Riddargatan 13,

Anmälan senast 2 april till Annika Hultin,
annika5.hultin@telia.com eller telefon 070-
654 99 18.

Utflykt till Vaxholm

Datum: Torsdag 24 maj kl 14.00

Visning av museet, åk dit med linfärjan,
Valfri tid och färdstätt till Vaxholm.

Kostnad 80 kr + 30 kr för färjan. Anmälan
senast 14/5 till Eva Thorén, 073-899 70 30,
E-post evamargaretathoren@gmail.com.

Ordföranden har ordet

Gott nytt år alla seniorer! Hoppas att ni har kunnat njuta av helgerna. Året har varit om-
tumlande. Jag antar att det är inte bara mina
år som går fortare och fortare. Det lär ha
samband med hög ålder. Jag har på gamla
dagar i höst tillsammans med min man gjort
vårt livs resa till Nya Zeeland. En stor upp-
levelse, men skönt att vara hemma igen.

En upplevelse var också föreningens besök
på Etnografiska museet den 12 december.
Vår guide tog oss med på en resa till Kari-
bien med kreolsk kultur. Besöket hos Hilda
Hillfons vänner på Skeppsholmen tidigare i
höst gav åtminstone för mig en ny spän-
nande bekantskap.

Årets höstmöte hade besök av Pia Zätter-
ström och Ann-Sofie Daleng från AV. På
höstmötet kunde vi även presentera vår nye
kassör, Lars Lindén. Ulf Palmqvist har fun-
gerat som "back up".

I vårens program har vi närmast ett besök på
Thielska galleriet med utställning om Helga
Henschen. Årsmötet blir den 8 mars och den
5 april går vi på spionvandring med Armé-
museum.

I maj ordnar vi en trevlig utflykt till Vax-
holm med visning av fästningen.

Medlemsavgiften 100 kr inom eller 20 kr
utanför SL-området vill vi ha insatt på plus-
giro 2 06 93-8 senast till den 8 mars 2018.

Kerstin Wahlberg

Hertha Hillfon på Skeppsholmen

Den 7 september anordnade seniorenna en guidad tur i Hertha Hillfons verkstad på Skeppsholmen. Vi bjöds på en fantastisk guidning av Karin Rongedal, som var Herthas modell och vän de sista åtta åren av hennes levnad. Då Hertha hade besök bjöd hon ofta på mandelskorpor och fläderblomssaft. Denna tradition erbjöds även vi.

Hertha föddes i Härnösand och växte upp tillsammans med 13 syskon. I 20-årsåldern kom hon till Stockholm. Hon studerade på Konstfack och gjorde många studieresor till utlandet. 1968 blev hennes ateljé i Mälardalen klar. Där skapade hon de flesta av sina framstående verk i lera. En av hennes favoritmodeller var Astrid Lindgren. Hon har också utformat konstverk i offentliga miljöer, som på tunnelbanestationen vid Danderyds sjukhus. År 2013 avled Hertha, 92 år gammal. Året därpå bildades Hertha Hillfons vänner, som idag äger ett 90-tal verk av den berömda konstnären.

Annika Hultin

Turandot på Folkoperan

Vårt teaterombud Lena Papaianou hade ordnat ett gemensamt besök på Folkoperans föreställning av Puccinis opera ”Turandot” den 18 oktober. Vi var 20 som kom, och det blev en fantastisk upplevelse med denna gamla opera, ett sagospel i från början kinesisk miljö men nu lite omarbetad och registrerad i en modernare form, där även brutal rekvisita som kulsprutepistoler förekommer.

Folkoperan bjuder ofta något av spelet i teaterns foajé innan föreställningen. Det var en liten orkester där som underhöll gästerna när vi anlände. I salongen bjöd man sedan på vacker musik av stor orkester och sång av solister och stor kör. Ensemblen var nog 50 personer, orkestern oräknad, och spelet var proffsigt.

Så ett varmt tack till Lena, det blev en mycket lyckad kväll!

Arne Stråby

Höstmötet

Den 13 november höll Arbetsmiljöseniorerna sitt ordinarie höstmöte. Som vanligt var det i Arbetsmiljöinspektionens lokaler vid Drottningholmsvägen.

Björn Greijer valdes till mötesordförande, och förhandlingarna var klara på knappt en halvtimme. Sedan var det ett föredrag av Anne-Sofie Daleng från verkets internationella avdelning. Hon berättade om det internationella arbetet, där man nu är fem engagerade.

Nästa punkt på dagordningen var den alltid

populära punkten kaffe med dopp, som föreningen bjöd på.

Sedan var det dags för Pia Zätterström, nybliven chef för arbetsmiljöinspektionen, att berätta om sin verksamhet. Pia har arbetat vid verket tidigare men sedan sysslat med annan verksamhet under många år. Men nu är hon alltså tillbaka vid verket och i en ledande position. Att vara chef för inspektionsverksamheten är förvisso något kvalificerat och krävande.

Föreningens ordförande Kerstin Wahlberg avtackade våra föredragshållare med var sin fin azalea, och även mötesordföranden och Seniorbladets redaktör fick samma vackra blomma, tack för det!

Arne Stråby

Besök vid Etnografiska museet

Trots det snöslaskiga vädret kom cirka 20 personer den 12 december till museet för en historisk resa i Karibien. Resan genomfördes med hjälp av olika föremål från museets rikhaltiga samlingar. Guiden gav oss en mycket intressant bakgrund till den kreoliska kulturen.

Europeer kom till Karibien under 1400-talet. De var intresserade av guld och silver men även socker, kaffe och kakao. Man tjänade mycket pengar på den stor efterfrågan av dessa produkter i Europa.

Plantager och gruvor krävde arbetskraft och slavar från Afrika importerades. De försla-

vade människornas villkor innebar enormt lidande men inte en kulturell död. Möten mellan amerikanska, europeiska och afrikanska kulturer resulterade i blandningar av kulturuttryck som språk, musik, dans, religion, mat och metoder för överlevande – kreolkulturer bildades. Trots den påtvingade kristendomen levde de afrikanska och indianska gudarna vidare under kristen täckmantel, ofta i gestalt av katolska helgon.

Gustav III ville återupprätta Sverige som stormakt. Kolonier var en symbol för makt och prestige. Ön Saint-Barthélemy köptes 1784 från Frankrike, som fick handelsrättigheter i Göteborg i utbyte. Sverige hade ön i nästan 100 år. Det svenska arvet finns kvar i staden Gustavia.

Ön hade en bra hamn och frihandel, även med slavar gav inkomster. Möjligheterna till jordbruk begränsades av brist på vatten och inte så bra jord. I början av 1800-talet blomstrade S:t Barthelemy ekonomiskt, men efter 1830 minskade intäkterna. 1878 återlämnades ön till Frankrike.

Danmark ägde tre öar i Karibien, Saint Thomas, Saint Croix och Saint John från slutet av 1600-talet fram till 1916, då öarna såldes till USA. Öarna var ekonomiskt mer givande för Danmark än S:t Barthelemy för Sverige.

Kerstin Wahlberg

Höstträff i Växjö

Här kommer en hälsning från Arbetsmiljöverkets pensionärer i Växjö. Vi var 14 som samlades på vår höstträff den 19 oktober på Teleborgs slott.

Vi har en fin gemenskap hos oss i Växjö, och vid höstträffen fick vi god mat och en givande guidad tur på slottet. Teleborgs slott stod färdigt år 1900. En vitsig kommentar kring slottet är "Vad gör inte en Bonde för sin Koskull". Ägaren var nämligen Fredrik Bonde, och han gav slottet till sin fru Anna, född Koskull, som morgongåva.

Som kuriosa kan jag berätta att i år spelades TV-programmet "Stjärnorna på slottet" in på Teleborg.

Anna-Lisa Ternelius

Har du ett arbetsmiljöminne?

Ett år har gått. Vi har blivit både äldre och klokare av det året hoppas vi, eller åtminstone det senare.... Nåja, vi pensionärer har lärt oss att acceptera att tiden tar ut sin rätt förr eller senare. Det är livets gång. Men inom Arbetsmiljöseniorerna kan vi glädja oss åt att vi har kvar en del av den gemenskap med kamrater som vi förhoppningsvis kände medan vi ännu var i arbete.

Har du något trevligt arbetsmiljöminne? Något spännande eller en solskenshistoria? Berätta det gärna för oss i så fall. Kanske kan det rymmas i ett kommande Seniorblad.

Jag har ett minne som kändes rätt spännande då. 1974 hade man upptäckt att vinylklorid var cancerframkallande, och att två fall av levercancer hade förekommit bland dem som arbetade vid KemaNords fabrik i Stockvik där ämnet användes.

Yrkesinspektionen i Härnösand och vi på Arbetarskyddsstyrelsen hade ett visst tryck på oss. Några menade att den äldsta fabriken borde stängas direkt. Journalister var väldigt intresserade. Då var jag ganska ny på ASS men närmast ansvarig på kemibyran. Jag minns en journalist på Expressen som var ärlig nog att säga att han tänkte skriva ner oss, vad jag än sa...

Det blev en inspektionsdag i Stockvik, där jag, byråchefen Hagerman och YI:s läkare Göthe var med. Man gick igenom mätvärden och åtgärder i timmar, och så gick vi ut på fabriken för syn. Journalister bevakade oss, och Dagens Nyheters miljöjournalist Michélsen var där. Han kände igen mig och försökte få mig åt sidan för tidig info, men det kunde jag ju inte ställa upp på. Huvudskyddsombudet Nässén fick telefon från TV under dagen. Man ville ha ner honom till ett TV-program samma kväll!

Upplösningen kom när vår avdelningschef Arne Westlin anlände tillsammans med Olle Blomqvist i KemaNords koncernledning. De hade åkt flyg från Stockholm och hade nog lösningen klar redan. Westlin förklarade i TV att ASS ansåg att KemaNord hade gjort vad man kunde, så ASS krävde ingen stängning. Därefter fick Blomqvist ordet, och han sa att KemaNord väljer att stänga den äldsta delen av fabriken frivilligt! Kanske ett sätt att inte riskera vild strejk?

Men nu är det nytt år. Jag önskar alla våra medlemmar ett gott nytt år, och varmt välkomna till våra kommande träffar! Vi vill gärna hålla kontakt med er som bor långt från Stockholm, och det gör vi med vårt Seniorblad. Rapportera därför till oss om alla lokala aktiviteter!

Arne Stråby